

PL-BY-UA
2014-2020

UMOWA GRANTOWA

Umowa Grantowa nr

o wdrożenie Projektu **[Tytuł Projektu]**

Zgodnie z decyzją Wspólnego Komitetu Monitorującego [rrrr.mm.dd]

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa

MINISTER INWESTYCJI I ROZWOJU Rzeczypospolitej Polskiej,

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa, Rzeczpospolita Polska,

pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 (zwanego dalej „Programem”) Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (European Neighbourhood Instrument, ENI),

reprezentowane przez **[imię i nazwisko oraz stanowisko osoby reprezentującej Instytucję Zarządzającą]**.....,

w oparciu o upoważnienie nr z dnia (Załącznik I do niniejszej Umowy)

z jednej strony,

oraz

[Pełna oficjalna nazwa Beneficjenta Wiodącego]

[Stan prawny (organizacja)]

[Urzędowy numer rejestracyjny organizacji]

[Pełny oficjalny adres]

[Numer VAT (NIP), w przypadku Beneficjentów zarejestrowanych jako płatnicy podatku od towarów i usług VAT],

(„Beneficjent Wiodący”),

reprezentowany przez **[imię i nazwisko oraz stanowisko osoby reprezentującej Beneficjenta Wiodącego]**.....,

w oparciu o pełnomocnictwo nr z dnia (Formularz dla Podmiotów Prawnych, Załącznik II do niniejszej Umowy)

z drugiej strony,

w dalszej części łącznie zwane „Stronami”,

niniejszym uzgadniają, co następuje:

§ 1

DEFINICJE

Dla celów niniejszej Umowy następujące terminy będą miały następujące znaczenie:

1. **Wkład finansowy Wnioskodawcy** – wkład własny Beneficjenta Wiodącego i Beneficjentów we współfinansowanie łącznych kosztów Projektu, zgodnie z danymi podanymi w Formularzu Wniosku;
2. **Beneficjent** – podmiot wskazany w Opisie Projektu, uczestniczący w Projekcie na warunkach niniejszej Umowy, związany z Beneficjentem Wiodącym na mocy Umowy Partnerskiej dotyczącej realizacji Projektu;
3. **Wskaźnik interwencji** – stosunek wartości finansowania UE przyznanego na cały Projekt do łącznej wartości kosztów kwalifikowalnych Projektu (zdefiniowanych w Opisie Projektu oraz Budżecie Projektu), wyrażony jako wartość procentowa z dokładnością do drugiego miejsca po przecinku. Wartość wskaźnika interwencji nie może przekroczyć 90,00% kosztów kwalifikowalnych dla Beneficjenta Wiodącego i każdego z Beneficjentów;
4. **Współfinansowanie UE** – fundusze pochodzące z UE (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ERDF oraz Europejski Instrument Sąsiedztwa, ENI), przyznane Projektowi;
5. **koszt kwalifikowalny** – koszt lub koszty poniesione przez Beneficjenta Wiodącego lub przez Beneficjentów w odniesieniu do realizacji Projektu w ramach Programu zgodnie z wymogami kwalifikowalności zdefiniowanymi postanowieniami niniejszej Umowy, mającymi zastosowanie postanowieniami rozporządzeń UE, Umów Finansowania podpisanymi pomiędzy UE a Białorusią i Ukrainą oraz krajowymi przepisami Beneficjenta, a także dodatkowymi instrukcjami i wyjaśnieniami, zawartymi w obowiązujących wersjach Podręcznika Programu;
6. **korekta finansowa** – kwota o którą współfinansowanie Projektu zostaje pomniejszona na skutek indywidualnych lub systemowych nieprawidłowości wykrytych w Projekcie;
7. **koszty pośrednie** – koszty konieczne dla realizacji Projektu, których nie można określić jako koszty bezpośrednio związane z realizacją Projektu i które nie mogą zostać zaksięgowane bezpośrednio w koszty Projektu na podstawie warunków kwalifikowalności, zgodnie z postanowieniami art. 51 Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 roku;
8. **koszt niekwalifikowalny** – każdy koszt lub wydatek niezgodny z wymogami określonymi postanowieniami umowy grantowej i związanych z nią dokumentów;
9. **nieprawidłowości** – wszelkie naruszenia postanowień Umowy Grantowej lub mających zastosowanie przepisów prawa, wynikające z działania lub zaniechania Beneficjenta zaangażowanego w realizację Projektu, które skutkowały lub mogły skutkować uszczerbkiem dla budżetu Unii w wyniku obciążenia nieuzasadnioną pozycją kosztową w sprawozdaniach okresowych/końcowych z realizacji Projektu;
10. **Wspólny Komitet Monitorujący** – wspólny komitet odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Programu;
11. **Wspólny Sekretariat Techniczny** - organ ustanowiony przez państwa uczestniczące w celu wsparcia organów Programu;
12. **Beneficjent Wiodący** – podmiot wskazany w Opisie Projektu, który podpisał Umowę Grantową i który odpowiada za finansową i merytoryczną realizację Projektu;
13. **Rachunek Beneficjenta Wiodącego** – rachunek bankowy, na który przekazywane jest współfinansowanie UE, wskazany w Załączniku V do Umowy;

14. **Instytucja Zarządzająca** – urząd lub organ wyznaczony przez państwa uczestniczące jako odpowiedzialny za zarządzanie Programem;
15. **Wytyczne dot. weryfikacji kosztów** – dokument przyjęty przez Wspólny Komitet Monitorujący przedstawiający zasady dotyczące obowiązków audytorów oraz rodzaj i zakres weryfikacji;
16. **Umowa Partnerska** – umowa zawarta pomiędzy Beneficjentem Wiodącym a Beneficjentem (lub Beneficjentami), określająca wspólne prawa i obowiązki w odniesieniu do realizacji Projektu oraz system inspekcji i kontroli po zamknięciu Projektu;
17. **Dokumenty Programu** – dokumenty zatwierdzone przez Wspólny Komitet Monitorujący, mające zastosowanie do realizacji Programu;
18. **Podręcznik Programu** – dokument przyjęty przez Wspólny Komitet Monitorujący, przedstawiający zasady przygotowania, wdrażania, monitorowania, zarządzania finansowego, płatności i trwałości Projektu. Beneficjent Wiodący będzie posiadać dostęp do aktualnej wersji Podręcznika Programu i będzie niezwłocznie informowany poprzez Witrynę Internetową Programu www.pbu2020.eu o wszelkich zmianach tego dokumentu;
19. **Witryna Internetowa Programu** – www.pbu2020.eu;
20. **Projekt** – szereg czynności zdefiniowanych i zarządzanych w odniesieniu do celów, produktów, rezultatów i oddziaływań, których osiągnięcie ma on na celu w określonych ramach czasowych i budżetowych, zgodnie z definicją w Opisie Projektu, realizowanych w ramach Programu na podstawie Umowy;
21. **Koszty personelu** – koszty personelu zatrudnionego przez Beneficjentów, bezpośrednio zaangażowanych w realizację Projektu, rozliczane w ramach linii budżetowej: Koszty personelu;

§ 2

CEL UMOWY

1. Celem niniejszej Umowy jest przyznanie przez Instytucję Zarządzającą grantu na realizację Projektu zgodnie z Opiszem Projektu (Załącznik III) oraz Budżetem Projektu (Załącznik IV). W szczególności Umowa określa prawa i obowiązki Stron w odniesieniu do realizacji Projektu.
2. Beneficjent Wiodący otrzyma grant na podstawie warunków i postanowień niniejszej Umowy, która składa się z przywołanych powyżej postanowień i aneksów, które Beneficjent Wiodący niniejszym deklaruje jako znane mu i przez niego zaakceptowane.
3. Beneficjent Wiodący akceptuje grant i zobowiązuje się do realizacji Projektu na własną odpowiedzialność.
4. Podczas realizacji Projektu oraz okresu trwałości, o którym mowa w Podręczniku Programu, Beneficjent Wiodący będzie działać zgodnie z:
 - 1) przepisami prawa UE i prawa krajowego, którym Beneficjent Wiodący podlega, w tym w szczególności:
 - a. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI);
 - b. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z 11 marca 2014 r. ustanawiającego wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych;
 - c. Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 897/2014 z 18 sierpnia 2014 r. ustanawiającego przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie

rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa (zwanego dalej „IR”);

- d. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002;
 - e. Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii;
 - f. Rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (zwanego dalej Rozporządzeniem 2988/95)
 - g. krajowych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych;
 - h. właściwego ustawodawstwa krajowego i UE w sprawie zamówień publicznych i pomocy państwa;
 - i. innych mających zastosowanie przepisów ustawodawstwa krajowego, takich jak dotyczące zatrudnienia, podatków, środowiska itp.;
- 2) aktualnych wersji Dokumentów Programu, w tym w szczególności:
 - a. Wspólny Program Operacyjny dla Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 ENI;
 - b. Podręcznik Programu część I i II;
 - c. Wytyczne dot. weryfikacji kosztów;
 - 3) umowy międzynarodowe, w tym w szczególności:
 - a. Umowa Ramowa pomiędzy Komisją Wspólnot Europejskich a Rządem Republiki Białorusi podpisana 18 grudnia 2008 r.;
 - b. Umowa Ramowa pomiędzy rządem Ukrainy a Komisją Wspólnot Europejskich podpisana 12 grudnia 2006 r.;
 - 4) właściwe przepisy krajowe.
5. Beneficjent Wiodący niniejszym oświadcza, że przyjął do wiadomości i zaakceptował przywołane powyżej dokumenty oraz że przyjmuje do wiadomości sposób prezentacji poprawek do przywołanych powyżej dokumentów.
 6. Beneficjent Wiodący potwierdza prawdziwość danych wskazanych w Umowie, w tym w Załącznikach, które stanowią jej integralną część.
 7. Beneficjent Wiodący zapewni, że wszyscy Beneficjenci będą zobowiązani do przestrzegania przepisów prawa UE i ich prawa krajowego, aktualnych Dokumentów Programu oraz właściwych przepisów krajowych, przywołanych powyżej w pkt. 3.

§ 3

UMOWA PARTNERSKA

1. Beneficjent Wiodący reguluje w Umowie Partnerskiej zasady wzajemnej współpracy z Beneficjentami, w szczególności przez określenie zadań i obowiązków, wynikających z realizacji Projektu, a także obowiązki po zamknięciu Projektu.
2. Beneficjent Wiodący przedłoży Umowę Partnerską podpisaną przez wszystkich Beneficjentów Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu najpóźniej w terminie 60 dni od zawarcia niniejszej Umowy. Płatności od Instytucji Zarządzającej na rzecz Projektu

(Rachunek Beneficjenta Wiodącego) będą realizowane wyłącznie po przedłożeniu właściwej Umowy Partnerskiej.

- Umowa Partnerska zawiera postanowienia zgodne z *Minimalnym zakresem Umowy Partnerskiej*, opracowanym przez Instytucję Zarządzającą i udostępnionym Beneficjentowi Wiodącemu na Witrynie Internetowej Programu. Umowa Partnerska zawiera m.in. przejrzysty podział zadań i obowiązków, związanych z realizacją Projektu oraz postanowienia gwarantujące rzetelne zarządzanie finansami funduszami przydzielonymi na Projekt, w tym uzgodnienia dotyczące zwrotu nienależnie wypłaconych kwot. Umowa Partnerska może uwzględniać dodatkowe postanowienia uzgodnione pomiędzy Beneficjentem Wiodącym a Beneficjentami w celu realizacji Projektu.

§ 4

OKRES WDRAŻANIA PROJEKTU

- Niniejsza Umowa zaczyna obowiązywać z dniem podpisania jej przez tę Stronę, która uczyni to jako druga. Beneficjent Wiodący podpisze Umowę w terminie 30 dni od daty jej otrzymania od Instytucji Zarządzającej.
- Wdrażanie Projektu rozpoczyna się:
 - [następnego dnia po podpisaniu Umowy przez tę Stronę, która uczyni to jako druga]
 - [pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty pierwszej zaliczki przez IZ]
 - w późniejszym terminie: [dd.mm.rrrr].....
- Okres wdrażania Projektu wskazany w Załączniku III wynosi [liczba miesięcy] ... miesięcy od podanej powyżej daty rozpoczęcia. Wszystkie działania należy przeprowadzić w okresie wdrażania z wyjątkiem czynności, związanych z opracowaniem sprawozdania końcowego z uwzględnieniem weryfikacji kosztów, audytu i ewaluacji końcowej, zgodnie z postanowieniami §15 i 16 oraz Podręcznika Programu.
- Okres wykonywania niniejszej Umowy kończy się w momencie dokonania przez Instytucję Zarządzającą płatności końcowej i w każdym wypadku najpóźniej w terminie 18 miesięcy od zakończenia okresu wdrażania, określonego w § 4.3 powyżej. Postanowienia dotyczące okresu wykonywania nie wpływają w jakikolwiek sposób na postanowienia dotyczące trwałości ani odzyskania należności, przewidzianych postanowieniami Umowy Grantowej.

§ 5

FINANSOWANIE PROJEKTU

- Łączny koszt kwalifikowalny Projektu szacowany jest na.....EUR (słownie: EUR) zgodnie z postanowieniami Załącznika IV.
- Instytucja Zarządzająca zobowiązuje się zapewnić finansowanie w maksymalnej wysokościEUR (słownie: EUR), co odpowiada % (maksymalnie 90%) szacowanych łącznych kosztów kwalifikowalnych Projektu.
- Zgodnie z Podręcznikiem Programu, <...>% [maksymalnie 7%] końcowej kwoty kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich Projektu, wskazanych zgodnie z postanowieniami § 6 i § 15, z wyłączeniem kosztów poniesionych w związku z zapewnieniem infrastruktury, może zostać zadeklarowane jako koszty pośrednie.
- [OPCJONALNE: W ramach Projektu zadeklarowano koszty przygotowania silnego Partnerstwa jako kwoty ryczałtowej w wysokości 5000 EUR z kwoty łącznych kosztów kwalifikowalnych. Efektywność kwoty ryczałtowej zostanie zmierzona przy użyciu wskaźnika, tzn. przedłożenia Pełnego Formularza Wniosku].

5. Koszty personelu Projektu zostają rozliczone:

– [na podstawie ryczałtu w wysokości do 50 000 EUR kosztów kwalifikowalnych na Projekt. Efektywność kwoty ryczałtowej zostanie zmierzona przy użyciu wskaźnika, tzn. raportów okresowego/końcowego, a w przypadku, gdy raporty okresowy/końcowy nie zostały przedstawione terminowo, kwota ryczałtowa nie może zostać wypłacona w pełnej wysokości przez Instytucję Zarządzającą.

lub

– na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.

(PROSZĘ WYBRAĆ JEDNĄ ODPOWIEDŹ.)]

6. Beneficjent Wiodący i Beneficjenci zapewniają współfinansowanie w kwocie co najmniej 10% równowartości szacowanych łącznych kosztów kwalifikowalnych Projektu, wymienionych w pkt. 1 powyżej. Kwota końcowa określana jest zgodnie z § 6 i § 15.
7. Ponadto Beneficjent Wiodący i Beneficjenci zobowiązani są do pokrycia wszystkich kosztów stanowiących różnicę pomiędzy wszystkimi poniesionymi kosztami a współfinansowaniem UE faktycznie zapłaconym przez Instytucję Zarządzającą. W odniesieniu do powyższego, Beneficjent Wiodący i Beneficjenci muszą mieć świadomość, że koszty niekwalifikowalne nie zostaną uznane za wymagane minimalne 10% współfinansowanie.

§ 6

PRZEDMIOT UŻYTKOWANIA, KWALIFIKOWALNOŚĆ KOSZTÓW

1. Dofinansowanie zostaje przyznane wyłącznie na Projekt na podstawie decyzji Wspólnego Komitetu Monitorującego i zgodnie z opisem w Załączniku III i Załączniku IV.
2. Kosztami finansowanymi na mocy § 5 niniejszej Umowy będą wyłącznie koszty kwalifikowalne zgodnie z wyszczególnieniem w Załączniku IV. Ogólna kwalifikowalność kosztów do finansowania ENI jest regulowana postanowieniami art. 48-51 IR. Dalsze szczegółowe wymogi, jakie muszą być spełnione, aby koszty zostały uznane za kwalifikowalne, przedstawiono w aktualnej wersji Podręcznika Programu.
3. Osiągnięcie zysku nie będzie ani celem, ani skutkiem realizacji Projektu. Zysk został zdefiniowany jako nadwyżka wpływów nad kosztami kwalifikowalnymi, zatwierdzonymi przez Instytucję Zarządzającą w momencie złożenia wniosku o płatność salda.

§ 7

ZOBOWIĄZANIA OGÓLNE

1. Beneficjent Wiodący realizuje Projekt na własną odpowiedzialność i zgodnie z Załącznikami III i IV oraz wszystkimi właściwymi dokumentami, wyszczególnionymi w § 2 dla spełnienia przedstawionych w nich celów. Projekt może podlegać zmianom zgodnie z postanowieniami § 9.
2. Beneficjent Wiodący zapewnia, że Projekt jest realizowany w sposób zgodny z właściwymi wymogami prawnymi i innymi wynikającymi z obowiązującego prawa, oraz że uzyskane zostały wszystkie konieczne zezwolenia i zgody.
3. Beneficjent Wiodący realizuje Projekt zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy z należytą troską i starannością, wydajnością i przejrzystością oraz w sposób zgodny z najlepszymi praktykami w dziedzinach, których Projekt dotyczy. W tym celu Beneficjent Wiodący zapewni zasoby finansowe, ludzkie i materiałowe konieczne do realizacji Projektu zgodnie z postanowieniami Załącznika III.
4. Beneficjent Wiodący odpowiada za zapewnienie realizacji całego Projektu. Zapewnia, że koszty przedstawione przez Beneficjentów uczestniczących w Projekcie zostały poniesione w celu realizacji Projektu i są zgodne z działaniami przypisanymi każdemu z

Beneficjentów, zgodnie z opisem w Załączniku III i Załączniku IV oraz w Umowie Partnerskiej. Sprawdza, czy koszty przedstawione przez Beneficjentów uczestniczących w Projekcie zostały zweryfikowane przez audytorów zgodnie z postanowieniami § 15 niniejszej Umowy.

5. Beneficjent Wiodący reprezentuje Beneficjentów.
6. Beneficjent Wiodący odpowiada za niezwłoczne dokonywanie przelewów odpowiednich kwot kolejnych transz dofinansowania na rzecz Beneficjentów zgodnie z postanowieniami Umowy Partnerskiej.
7. Beneficjent Wiodący zapewnia, że zadeklarowane koszty Projektu lub jego części nie zostały już sfinansowane z budżetu UE.
8. Współfinansowanie w ramach Projektu nie może obejmować działań podejmowanych w ramach pomocy państwa, zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 roku uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187/1, 26.6.2014) oraz pkt. 2, Rozdział 10 Tytuł IV Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Ukrainą z drugiej strony. Koszty działań obejmujących pomoc państwa nie są kosztami kwalifikowalnymi w ramach Projektu.

§ 8

INNE OBOWIĄZKI

1. Beneficjent Wiodący zobowiązuje się również do niezwłocznego przekazywania Instytucji Zarządzającej poprzez Wspólny Sekretariat Techniczny informacji na temat:
 - 1) zaistniałych okoliczności, uprawniających Instytucję Zarządzającą do ograniczenia płatności dofinansowania w całości lub w części;
 - 2) wszelkich nieprawidłowości, podejrzenia oszustwa lub korupcji lub wszelkich innych problemów, jakie mogą mieć wpływ na właściwą realizację Projektu;
 - 3) wszelkich oszczędności stwierdzonych w ramach budżetu Projektu - na wniosek Instytucji Zarządzającej poprzez Wspólny Sekretariat Techniczny;
 - 4) realizacji Projektu - na wniosek Instytucji Zarządzającej poprzez Wspólny Sekretariat Techniczny, w określonych przez nie ramach czasowych.
2. Beneficjent Wiodący poddaje się czynnościom weryfikacyjnym i audytorskim, jakie mogą być prowadzone przez Komisję Europejską, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Instytucję Audytową przy wsparciu ze strony członków Grupy Audytorów, Instytucji Zarządzającej lub Wspólnego Sekretariatu Technicznego korzystającego z pomocy Kontrolnych Punktów Kontaktowych oraz wszelkich audytorów zewnętrznych, uprawnionych do weryfikowania kosztów Projektu. Beneficjent Wiodący podejmuje wszelkie konieczne działania naprawcze w ramach określonych terminów w odniesieniu do wyników takich weryfikacji i audytów oraz związanych z nimi zaleceń. Beneficjent Wiodący zapewnia podjęcie przez Beneficjentów działań mających na celu ułatwienie takich weryfikacji i kontroli oraz podejmuje wszelkie dotyczące ich czynności naprawcze. Czynności kontrolne o których mowa powyżej mogą być realizowane w okresie do 7 lat od daty końcowej płatności na rzecz Beneficjenta Wiodącego.

§ 9

ZMIANY W UMOWIE

1. W przypadku potrzeby zmiany Partnerstwa, zatwierdzonego opisu Projektu lub alokacji w ramach Budżetu Projektu (Załącznik III, Załącznik IV), Beneficjent Wiodący musi

uzyskać zgodę Instytucji Zarządzającej lub Wspólnego Sekretariatu Technicznego na wprowadzenie tej zmiany.

2. Z wyjątkiem przypadków wyszczególnionych w pkt. 3. i 4. niniejszego artykułu, wszelkie zmiany Umowy, w tym jej Załączników, wymagają sporządzenia na piśmie w formie aneksu. Zmiany niniejszej Umowy mogą być wprowadzane wyłącznie w okresie jej wykonywania. Jeżeli zmiana jest wnioskowana przez Beneficjenta Wiodącego, to musi on przedłożyć wniosek o taką zmianę Instytucji Zarządzającej poprzez Wspólny Sekretariat Techniczny w terminie co najmniej 30 dni przed datą wejścia takiej zmiany w życie, z wyjątkiem sytuacji, gdy wystąpią szczególne okoliczności, odpowiednio uzasadnione i udowodnione przez Beneficjenta Wiodącego i zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą.
3. Jeżeli zmiana Budżetu lub Opisu Projektu nie wpływa na podstawowy cel Projektu, a wpływ finansowy takiej zmiany jest ograniczony do przesunięć pomiędzy pozycjami tej samej głównej linii budżetowej, w tym do usunięcia lub wprowadzenia pozycji, lub przesunięć pomiędzy głównymi liniami budżetowymi i wymaga zmiany o 15% lub mniej pierwotnie wprowadzonej kwoty (lub zmienionej na mocy aneksu) w stosunku do każdej objętej zmianą głównej linii budżetowej dla kosztów kwalifikowalnych, to Beneficjent Wiodący może wprowadzić zmiany do Budżetu i niezwłocznie pisemnie poinformować o tym fakcie Instytucję Zarządzającą poprzez Wspólny Sekretariat Techniczny. Metody tej nie można stosować do wprowadzania zmian w linii budżetowej obejmującej koszty administracyjne. Beneficjent Wiodący informuje o zmianach Instytucję Zarządzającą zgodnie z procedurami opisanymi w Podręczniku Programu. Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie prawo do odrzucenia wprowadzonych zmian w przypadku, gdy nie są one zgodne z zasadami kwalifikowalności Programu lub gdy nie spełniają warunków zmian niewymagających podpisania aneksu do umowy.
4. Informacje na temat zmiany adresu, numeru rachunku bankowego lub audytora mogą być bezpośrednio zgłaszane, bez uszczerbku dla przysługującego Instytucji Zarządzającej prawa sprzeciwu wobec wyboru rachunku bankowego dokonanego przez Beneficjenta Wiodącego lub wyboru audytorów, dokonanego przez Beneficjenta Wiodącego i Beneficjentów.

§ 10

ZOBOWIĄZANIA I OBOWIĄZKI

1. Beneficjent Wiodący ponosi wobec Instytucji Zarządzającej odpowiedzialność za:
 - 1) zapewnienie wypełnienia przez Beneficjentów uczestniczących w Projekcie ich obowiązków przewidzianych postanowieniami niniejszej Umowy poprzez podpisanie Umowy Partnerstwa;
 - 2) naruszenia przez Beneficjentów uczestniczących w Projekcie ich zobowiązań przewidzianych postanowieniami niniejszej Umowy w taki sam sposób, jak za własne naruszenia.
2. Beneficjent Wiodący ponosi całkowitą odpowiedzialność finansową i prawną za Projekt oraz za Beneficjentów uczestniczących w Projekcie.
3. Jeżeli Instytucja Zarządzająca żąda zwrotu środków dofinansowania na mocy postanowień niniejszej Umowy, to Beneficjent Wiodący ponosi odpowiedzialność wobec Instytucji Zarządzającej za całkowitą kwotę tych środków.
4. Beneficjent Wiodący przyjmuje wyłączną odpowiedzialność wobec stron trzecich, w tym odpowiedzialność za szkody lub uszkodzenia ciała poniesione przez nie w jakikolwiek sposób podczas realizacji Projektu. Beneficjent Wiodący zwalnia Instytucję Zarządzającą z wszelkiej odpowiedzialności, związanej z wszelkimi roszczeniami lub pozwami złożonymi w wyniku naruszenia zasad lub przepisów przez Beneficjenta Wiodącego lub jednego z Beneficjentów lub w wyniku naruszenia praw trzeciej strony.

5. Niezależnie od okoliczności ani z jakiegokolwiek przyczyny Instytucja Zarządzająca nie może odpowiadać za szkody majątkowe lub uszkodzenia ciała członków personelu Beneficjenta Wiodącego lub jednego Beneficjentów podczas realizacji Projektu. Z tej przyczyny Instytucja Zarządzająca nie może przyjąć jakiegokolwiek roszczenia o odszkodowanie ani zwiększyć płatności w odniesieniu do takiej szkody majątkowej lub uszkodzenia ciała.

§ 11

ZAMÓWIENIA

1. Zamówienia w ramach niniejszej Umowy Grantowej należy realizować zgodnie z postanowieniami IR, Rozdział 4, pkt 1. Procedury przetargowe na poziomie Projektów (zamówienia w ramach dofinansowania) zależą od narodowości i statusu prawnego Beneficjenta ogłaszającego przetarg.
2. Beneficjenci posiadający siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej muszą postępować zgodnie z polskim prawem zamówień publicznych oraz zasadą konkurencyjności, opisaną w aktualnej wersji Podręcznika Programu.
3. Beneficjenci z Białorusi i Ukrainy muszą stosować się do zasad określonych postanowieniami art. 52.2, 52.3 oraz 53 do 56 IR, tzn.:
 - 1) zamówienie zostaje przyznane ofercie zapewniającej najlepszy stosunek jakości do ceny lub - zależnie od okoliczności - ofercie na najniższą cenę, przy jednoczesnym wykluczeniu jakiegokolwiek konfliktu interesów;
 - 2) w przypadku kontraktów o wartości powyżej 60 000 euro, zastosowanie mają także następujące zasady:
 - a) ustanowienie komisji oceny ofert i/lub aplikacji na podstawie kryteriów wykluczenia, wyboru i przyznania zamówienia, uprzednio opublikowanych przez Beneficjenta w dokumentacji przetargowej. Komisja taka musi składać się z nieparzystej liczby członków posiadających wiedzę techniczną i administracyjną, konieczną do wydania uzasadnionej opinii na temat ofert/ aplikacji;
 - b) zapewnienie wystarczającej przejrzystości, uczciwej konkurencji i adekwatnej informacji publicznej ex-ante;
 - c) zapewnienie równego traktowania, proporcjonalności i niedyskryminacji;
 - d) sporządzenie dokumentów przetargowych zgodnie z najlepszymi praktykami międzynarodowymi;
 - e) terminy składania aplikacji lub ofert muszą być na tyle odległe, by zapewnić zainteresowanym stronom czas realnie potrzebny na przygotowanie ich ofert;
 - f) kandydaci lub oferenci, którzy znajdują się w jednej z sytuacji opisanych w art. 106(1) Rozporządzenia (EU, Euratom) nr 966/2012 zostają wykluczeni z uczestnictwa w postępowaniu o zamówienie publiczne. Kandydaci lub oferenci muszą zaświadczyć, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa powyżej. Ponadto zamówienia nie mogą być przyznawane kandydatom lub oferentom którzy w czasie trwania procedury przetargowej znajdują się w jednej z sytuacji, opisanych w art. 107 Rozporządzenia (EU, Euratom) nr 966/2012;
 - g) należy przestrzegać procedury zamówień publicznych określone w art. 53 do 56 IR;
 - 3) powyższe wymogi nie mają zastosowania wobec umów zawieranych przez Beneficjentów z firmami audytorskimi, wybranymi z wykazów zatwierdzonych

przez właściwe KPK. W takich wypadkach dopuszczalne jest zastosowanie procedury negocjacyjnej z jednym oferentem.

Beneficjenci posiadający siedzibę w Republice Białorusi lub Ukrainie mają obowiązek postępowania zgodnie z prawem zamówień publicznych tych państw w przypadkach, gdy jego postanowienia są bardziej restrykcyjne od postanowień IR, a także we wszystkich sprawach nieuregulowanych w IR.

4. Beneficjenci mają obowiązek postępowania zgodnie z zasadami określonymi w art. 8 i 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiającego wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych, np. zasady narodowości i pochodzenia.
5. W celu zwiększenia przejrzystości i zapobieżenia korupcji, dokumenty przetargowe stosowane w ramach Projektu muszą zawierać klauzulę integralności. Wzór klauzuli integralności przedstawiono w Podręczniku Programu, udostępnionym na Witrynie Internetowej Programu.
6. Instytucja Zarządzająca, Wspólny Sekretariat Techniczny, Władze Krajowe lub inne właściwe Organy Programowe są uprawnione do uczestnictwa w pracach komisji oceny w przetargu w charakterze obserwatorów. Beneficjent Wiodący informuje Wspólny Sekretariat Techniczny o datach spotkań każdej takiej komisji, w tym komisji Beneficjentów, w terminie 14 dni kalendarzowych przed datą spotkania.
7. Jeżeli zgodnie z przepisami właściwego prawa krajowego i dyrektyw UE przepisy prawa zamówień publicznych nie mają zastosowania do kontraktów zawieranych w ramach Umowy Grantowej, to Beneficjent Wiodący lub Beneficjenci uczestniczący w Projekcie zapewnią uczciwą konkurencję i równe traktowanie potencjalnych wykonawców.
8. W przypadku naruszenia zasad zamówień publicznych wprowadzona zostanie korekta finansowa. Kryteria ustalania poziomu korekty finansowej do zastosowania, zostały określone przez Instytucję Zarządzającą w Wytycznych dot. weryfikacji kosztów, udostępnionych na Witrynie Internetowej Programu.

§ 12

PRZEDMIOT WSPÓLNEGO ZAINTERESOWANIA

1. Przedmiotem wspólnego zainteresowania Stron Umowy jest walka z korupcją, która zagraża dobremu zarządzaniu i właściwemu wykorzystaniu zasobów potrzebnych dla rozwoju oraz dodatkowo zagraża uczciwej i otwartej konkurencji, opartej o cenę i jakość. Strony deklarują więc swój zamiar połączenia sił w celu walki z korupcją i w szczególności deklarują, że jeżeli ktokolwiek zwróci się o korzyść za podjęcie lub zaniechanie działania, przyjmie obietnicę takiej korzyści lub przyjmie taką korzyść w kontekście zlecenia lub umowy w ramach niniejszej Umowy Grantowej, to osoba taka zostanie uznana za sprawcę czynu zabronionego, który nie może zostać zaakceptowany. Wszelkie faktyczne przypadki tego rodzaju będą stanowić wystarczające podstawy do uzasadnienia wypowiedzenia Umowy Grantowej, anulowania zamówienia lub wyniku postępowania przetargowego lub do podjęcia wszelkich innych działań naprawczych, przewidzianych postanowieniami mających zastosowanie przepisów prawa.
2. Strony Umowy niniejszym uzgadniają, że działania i zamówienia finansowane z funduszy Programu muszą być dostępne dla wszystkich obywateli, w tym osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne powinny uczestniczyć w Projekcie i jego realizacji na równi z innymi osobami. Z tej przyczyny Beneficjent Wiodący zapewnia osobom niepełnosprawnym dostępność informacji o Projekcie oraz - w możliwym zakresie - do wyników Projektu w sposób zgodny z mającym zastosowanie ustawodawstwem.

3. W ramach realizacji Projektu Beneficjent Wiodący zapewnia poszanowanie praw człowieka i przepisów mających zastosowanie aktów prawnych, w tym wielostronnych umów dotyczących środowiska, a także uzgodnionych na forum międzynarodowych, podstawowych norm zatrudnienia.

§ 13

KONFLIKT INTERESÓW

1. Beneficjent Wiodący zapewnia podjęcie wszystkich koniecznych środków ostrożności w celu uniknięcia konfliktu interesów w ramach realizacji Projektu i niezwłocznie informuje Instytucję Zarządzającą o wszelkich sytuacjach, jakie stanowią konflikt interesów lub mogą skutkować konfliktem interesów. W przypadku takiego konfliktu Beneficjent Wiodący i/lub Beneficjenci uczestniczący w Projekcie niezwłocznie podejmą wszystkie czynności konieczne do jego rozwiązania.
2. Konflikt interesów występuje, gdy bezstronne i obiektywne wykonanie funkcji jakiegokolwiek osoby w ramach niniejszej Umowy jest lub może być zagrożone z przyczyny związanych z rodziną, życiem uczuciowym, przynależnością polityczną lub narodową, interesem ekonomicznym lub jakimkolwiek innym interesem wspólnym z inną osobą.
3. Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie prawo do weryfikacji, czy podjęte środki są właściwe i może w razie konieczności żądać podjęcia dodatkowych działań.
4. Beneficjent Wiodący ma obowiązek zapewnić, by personel wdrażający Projekt, w tym zarządzający Projektem nie znalazł się w sytuacji, która mogłaby skutkować konfliktem interesów. Bez uszczerbku dla jego obowiązków przewidzianych postanowieniami niniejszej Umowy, Beneficjent Wiodący niezwłocznie i bez jakiegokolwiek rekompensaty ze strony Instytucji Zarządzającej spowoduje zastąpienie każdego z członków swojego personelu, który znalazł się w takiej sytuacji.

§ 14

WŁASNOŚĆ I TRWAŁOŚĆ

1. Własność, tytuł oraz prawa własności przemysłowej i intelektualnej do rezultatów Projektu oraz raporty i inne dokumenty dotyczące Projektu przysługują Beneficjentowi Wiodącemu lub Beneficjentom uczestniczącym w Projekcie zgodnie z Umową Partnerską.
2. O ile Umowa Partnerska nie stanowi inaczej, jeżeli kilku Beneficjentów wspólnie wykona prace generujące produkty i jeżeli ich udziały w wykonaniu takich prac nie mogą zostać określone, to Beneficjentom będzie przysługiwać współwłasność takiego produktu/takich produktów.
3. Towary zakupione na mocy postanowień niniejszej Umowy w czasie realizacji Projektu pozostaną w nieograniczonej dyspozycji Projektu i nie mogą być przenoszone bez uprzedniej zgody Instytucji Zarządzającej sporządzonej na piśmie. Przeniesienie prawa własności jest niedozwolone przez okres 5 lat od zakończenia Projektu z wyjątkiem, gdy Strony Umowy postanowią inaczej.
4. Produkty Projektu będą utrzymywane zgodnie z Opisem Projektu w Załączniku III do niniejszej Umowy przez okres nie krótszy niż 5 lat od zakończenia Projektu.
5. Każdy Projekt zawierający komponent infrastrukturalny, zwróci współfinansowanie Unii jeżeli w ciągu 5 lat od zakończenia Projektu zostanie zmieniony w sposób wpływający na jego charakter, cele lub warunki funkcjonowania, które mogłyby skutkować uszczerbkiem dla jego oryginalnego przeznaczenia. Kwoty nienależnie zapłacone w odniesieniu do Projektu zostaną odzyskane przez Instytucję Zarządzającą proporcjonalnie do okresu, w jakim dany wymóg nie został spełniony.

6. Beneficjenci zapewnią wykorzystanie sprzętu zgodnie z celami Projektu w ciągu 5 lat od zakończenia Projektu. Beneficjenci zwrócą współfinansowanie Unii w przypadku, gdy sprzęt zostanie poddany istotnym zmianom w sposób wpływający na jego charakter, przeznaczenie lub warunki realizacji, które mogłyby skutkować uszczerbkiem dla jego oryginalnego przeznaczenia. Kwoty nienależnie zapłacone w odniesieniu do Projektu zostaną odzyskane przez Instytucję Zarządzającą proporcjonalnie do okresu, w jakim dany wymóg nie został spełniony.
7. Beneficjenci będą przechowywać wszystkie dokumenty związane z Projektem przez okres 5 lat od daty płatności końcowej. W szczególności będą przechowywać raporty, dokumentację pomocniczą, a także rozliczenia, dokumenty księgowe i wszelkie inne dokumenty, dotyczące finansowania Projektu.

§ 15

PŁATNOŚCI

1. Płatności będą dokonywane przez Instytucję Zarządzającą na podstawie wniosku o płatność. Realizacja pierwszej płatności przez Instytucję Zarządzającą na rzecz Projektu będzie możliwa jedynie po podjęciu decyzji o ustanowieniu Instytucji Zarządzającej zgodnie z postanowieniami art. 25 IR oraz przedłożeniu Umowy Partnerskiej Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu.
2. Wniosek o płatność zostanie sporządzony przez Beneficjenta Wiodącego zgodnie z Podręcznikiem Programu na podstawie wzoru, udostępnionego na Witrynie Internetowej Programu. Wnioski o płatność i wszystkie ich części zostaną opracowane w języku angielskim, kwoty będą podane w EUR.
3. Do wniosku o płatność należy załączyć gwarancję finansową sporządzoną zgodnie z postanowieniami poniżej:
 - 1) Beneficjenci Wiodący posiadający siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, Republice Białorusi i Ukrainie będący organizacjami pozarządowymi mają obowiązek postępowania zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) Jeżeli jedna z zaliczek wypłaconych na mocy postanowień Umowy wyniesie więcej niż 1 milion EUR, to płatność taka musi być w całości pokryta gwarancją bankową lub wekslem z właściwą deklaracją gwarancji finansowej.
 - b) Gwarancja finansowa musi być denominowana w EUR lub w walucie lokalnej, zgodnie ze wzorem przedstawionym w Podręczniku Programu oraz - z wyjątkiem, gdy Instytucja Zarządzająca uzgodni inaczej - musi zostać zapewniona przez zatwierdzony bank lub instytucję finansową, ustanowioną w jednym z Państw Członkowskich Unii Europejskiej. Gwarancja taka pozostanie w mocy do momentu jej zwolnienia przez Instytucję Zarządzającą po rozliczeniu łącznej kwoty zaliczki przewidzianej Umową lub po dokonaniu płatności końcowej;
 - 2) W przypadku zaliczki, gwarancja finansowa zostanie przedłożona po podpisaniu Umowy Grantowej. Zaliczka nie zostanie wypłacona przed otrzymaniem dokumentu przez Instytucję Zarządzającą.
4. Instytucja Zarządzająca będzie dokonywać płatności na rachunek Beneficjenta Wiodącego prowadzony w EUR zgodnie z Formularzem Identyfikacji Finansowej (Załącznik V do niniejszej Umowy). Zastosowanie ma następująca opcja płatności:

Opcja 1

Pierwsza zaliczka EUR (słownie: ... EUR) stanowiąca maksymalnie 35% dofinansowania przewidzianego na wdrażanie Projektu, określonego na podstawie

Załącznika IV oraz wskazanego w § 5 pkt 2 zostanie wypłacona przez Instytucję Zarządzającą w terminie 30 dni od daty zatwierdzenia przez Wspólny Sekretariat Techniczny prawidłowych dokumentów, zapewnionych wraz z podpisaną Umową:

- i) wniosek o płatność zgodny ze wzorem przedstawionym w Podręczniku Programu (udostępnionym na Witrynie Internetowej Programu);
- ii) Umowa Partnerska podpisana przez wszystkich Beneficjentów zgodnie z § 3;
- iii) gwarancja finansowa, o ile jest wymagana zgodnie z postanowieniami § 15 pkt 3;
- iv) aktualne pozwolenie na budowę lub jego odpowiednik, jeżeli dotyczy;
- v) decyzja Komisji ds. Międzynarodowej Pomocy Technicznej lub Uchwała Rady Ministrów Republiki Białorusi na temat zatwierdzenia Projektu (zależnie od zastosowanej procedury akceptacji Projektu) – punkt ten ma zastosowanie wyłącznie do projektów z udziałem Beneficjentów białoruskich.

Termin płatności może zostać odroczony w sytuacji, gdy dokumenty dostarczone do Wspólnego Sekretariatu Technicznego wymagają korekty.

Płatność okresowa: EUR (słownie: ... EUR) stanowiąca maksymalnie 50% dofinansowania przewidzianego na wdrażanie Projektu, określonego na podstawie Załącznika IV oraz wskazanego w § 5 pkt 2, zostanie wypłacona przez Instytucję Zarządzającą w terminie 60 dni od daty zaaprobowania przez Wspólny Sekretariat Techniczny następujących prawidłowo sporządzonych dokumentów:

- i) wniosku o płatność zgodnego z wzorem przedstawionym w Podręczniku Programu (udostępnionym na Witrynie Internetowej Programu);
- ii) raportu okresowego (część opisowa i finansowa) przedłożonego Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu najpóźniej w terminie 1 roku od podpisania Umowy;
- iii) certyfikatów weryfikacji wydatków wszystkich Beneficjentów deklarujących koszty zgodnie z postanowieniami § 16 pkt 3;
- iv) gwarancji finansowej, o ile jest wymagana zgodnie z postanowieniami § 15 pkt 3.

Termin płatności może zostać odroczony w sytuacji, gdy dokumenty dostarczone do Wspólnego Sekretariatu Technicznego wymagają korekty.

Płatność końcowa salda wynikająca z wydatków poniesionych w ramach projektu przez cały okres jego wdrażania oraz z wcześniej wypłaconych zaliczek, rozliczona biorąc pod uwagę kwotę określoną na podstawie Załącznika IV i wskazaną w § 5 pkt 2, wypłacona przez Instytucję Zarządzającą w terminie 60 dni od daty zaaprobowania przez Wspólny Sekretariat Techniczny następujących prawidłowo sporządzonych dokumentów:

- i) wniosku o płatność zgodnego ze wzorem przedstawionym w Podręczniku Programu (udostępniony na Witrynie Internetowej Programu);
- ii) raportu końcowego (część opisowa i finansowa) przedłożonego Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu najpóźniej w terminie 3 miesięcy od okresu wdrażania zgodnie z definicją w § 4 niniejszej Umowy;
- iii) certyfikatów weryfikacji wydatków wszystkich Beneficjentów zgodnie z postanowieniami § 16 pkt 3;

Termin płatności może zostać odroczony w sytuacji, gdy dokumenty dostarczone do Wspólnego Sekretariatu Technicznego wymagają korekty.

Opcja 2

Jeżeli wszystkie czynności związane z Projektem będą zaliczkowane przez Beneficjenta Wiodącego/Beneficjentów, to poniesione koszty zostaną zwrócone przez Instytucję Zarządzającą (ta opcja ma zastosowanie wyłącznie na wniosek Beneficjenta Wiodącego).

Płatność końcowa (jednorazowa): EUR (słownie: ... EUR) stanowiąca różnicę pomiędzy 100% kwoty określonej na podstawie Załącznika IV i wskazanej w § 5 pkt 2, a kosztami poniesionymi w ramach projektu przez cały okres wdrażania, wypłacona przez Instytucję Zarządzającą w terminie 60 dni od daty zaaprobowania przez Wspólny Sekretariat Techniczny następujących prawidłowo sporządzonych dokumentów:

- i) wniosku o płatność końcową zgodnego ze wzorem przedstawionym w Podręczniku Programu (udostępnionym na Witrynie Internetowej Programu);
- ii) raportu końcowego (część opisowa i finansowa) przedłożonego Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu najpóźniej w terminie 3 miesięcy od okresu wdrażania zgodnie z definicją w § 4 niniejszej Umowy Grantowej;
- iii) certyfikatów weryfikacji wydatków wszystkich Beneficjentów zgodnie z postanowieniami § 16 pkt 3;

Termin płatności może zostać odroczone w sytuacji, gdy dokumenty dostarczone do Wspólnego Sekretariatu Technicznego wymagają korekty.

5. Beneficjent który zdecyduje się rozliczyć koszty personelu w oparciu o kwoty ryczałtowe, gdy mają one zastosowanie, deklaruje takie koszty w następujący sposób:
 - a) Pierwsze 50% ryczałtowanej kwoty zostanie zadeklarowane w raporcie okresowym;
 - b) Drugie 50% ryczałtowanej kwoty zostanie zadeklarowane w raporcie końcowym.

Kwoty ryczałtowe zostaną zapłacone Beneficjentowi pod warunkiem osiągnięcia wskaźnika zgodnie z postanowieniami § 5 pkt 5.

6. Pełna płatność okresowa może zostać zrealizowana wyłącznie w przypadku, gdy część faktycznie poniesionego kosztu kwalifikowalnego, finansowanego przez Instytucję Zarządzającą (współfinansowanie ENI) stanowi co najmniej 70% pierwszej zaliczki, zgodnie z odpowiednim Wnioskiem o Płatność wraz ze wszystkimi koniecznymi załącznikami, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy i Podręcznikiem Programu.

Jeżeli wniosek o płatność oraz wszystkie konieczne załączniki zostały złożone, ale wykorzystanie pierwszej zaliczki wynosi mniej niż 70% (dotyczy kosztów kwalifikowanych), to kwota płatności okresowej zostanie pomniejszona o kwotę odpowiadającą różnicy pomiędzy wartością progu 70%, a kwotą kwalifikowalną faktycznie wydatkowaną z takiej zaliczki.

Jeżeli współfinansowanie UE odpowiadające kosztom kwalifikowalnym przedstawionym w raporcie okresowym nie przekracza 70% pierwszej zaliczki przekazanej przez Instytucję Zarządzającą, to Beneficjent może, pod warunkiem zgody wyrażonej przez Instytucję Zarządzającą, przedstawić dodatkowy raport wraz z właściwym Wnioskiem o Płatność przed zakończeniem okresu wdrażania w celu otrzymania zredukowanej części płatności okresowej.

7. Wszelkie odsetki od zaliczki wypłaconej na rzecz Beneficjenta Wiodącego i przekazanej Beneficjentom nie będą należne na rzecz Instytucji Zarządzającej i mogą zostać wykorzystane przez Beneficjenta Wiodącego lub przez Beneficjentów na działania. Jednakże dla celów monitorowania narosłe odsetki należy wykazać w raportach okresowych i w raporcie końcowym. Zaleca się posiadanie nieoprocenowanego rachunku bankowego.
8. Jeżeli dotyczy, to weryfikacja wniosków o płatność może zostać zawieszona poprzez powiadomienie Beneficjenta Wiodącego o tym, że:
 - 1) kwota wskazana w jego wniosku o płatność nie jest należna, lub
 - 2) nie dostarczono właściwych dokumentów dowodowych, lub
 - 3) konieczne są objaśnienia, zmiany lub informacje dodatkowe do raportów opisowych lub finansowych; lub
 - 4) pojawiły się wątpliwości co do kwalifikowalności kosztów i zaistniała konieczność przeprowadzenia dodatkowej kontroli, w tym kontroli na miejscu w celu potwierdzenia kwalifikowalności kosztów, lub
 - 5) zaistniała konieczność weryfikacji przypuszczalnych istotnych błędów, nieprawidłowości lub podejrzeń o oszustwo lub korupcję, jakie zostały stwierdzone; lub
 - 6) zaistniała konieczność weryfikacji, czy Beneficjent(ci) naruszyli jakiegokolwiek istotne zobowiązania przewidziane postanowieniami niniejszej Umowy, lub
 - 7) nie spełniono zobowiązań dotyczących promocji.

Zawieszenie terminów płatności biegnie od momentu wysłania przywołanego powyżej powiadomienia do Beneficjenta Wiodącego. Nowe terminy zaczynają obowiązywać od daty przyjęcia prawidłowo sformułowanego wniosku o płatność.

Jeżeli niezależnie od informacji, objaśnień lub dokumentów dostarczonych przez Beneficjenta Wiodącego wniosek o płatność jest nadal niemożliwy do zaakceptowania lub jeżeli okaże się, że procedura przyznania zamówienia publicznego lub wykorzystanie dofinansowania są obciążone istotnymi błędami, nieprawidłowościami, oszustwem, korupcją lub naruszeniem obowiązków, to Instytucja Zarządzająca może odmówić dalszych działań związanych z płatnością i może wypowiedzieć Umowę w wypadkach przewidzianych postanowieniami § 18. Ponadto Instytucja Zarządzająca może zawiesić płatności w ramach środków zaradczych bez uprzedniego powiadomienia przed lub zamiast wypowiedzenia Umowy zgodnie z postanowieniami § 18.

9. Oczywiste błędy (arytmetyczne, pisarskie, itp.) występujące w dokumentach przedłożonych przez Beneficjenta (raporty z Projektu, wnioski o płatność, itp.) mogą być korygowane przez Wspólny Sekretariat Techniczny lub przez Instytucję Zarządzającą po uprzednich konsultacjach z Beneficjentem.

§ 16

ZASADY SPRAWOZDAWCZOŚCI

1. Zgodnie z wybraną opcją płatności opisaną w § 15 oraz Podręcznikiem Programu, Beneficjent Wiodący przedkłada Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu następujące raporty:
 - 1) raport początkowy, składany w terminie 3 miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy Grantowej;

- 2) krótkie raporty opisowe, obejmujące każdy sześciomiesięczny okres realizacji Projektu, składane w terminie 21 dni od zakończenia każdego okresu sześciomiesięcznego;
 - 3) raport(y) okresowy(okresowe) (części opisowe i finansowe) oraz raport końcowy (części opisowe i finansowe), prezentujące postępy w realizacji Projektu. Pierwszy raport okresowy należy złożyć najpóźniej po upływie 1 roku od wejścia w życie Umowy Grantowej.
2. Raporty opisowe i finansowe każdego Beneficjenta będą weryfikowane przez audytora, który wystawi certyfikat weryfikacji wydatków. Wszystkie wymogi, procedury i wzory dokumentów mające zastosowanie do audytorów Projektu zostały przedstawione w Podręczniku Programu oraz Wytycznych dot. weryfikacji wydatków.
 3. Certyfikaty weryfikacji wydatków załączone do wniosku o płatność końcową obejmują wszystkie wydatki, jakie nie zostały ujęte we wszelkich wcześniejszych certyfikatach weryfikacji wydatków.
 4. Z zastrzeżeniem postanowień art. 58 IR, Instytucja Zarządzająca uzależni każdą płatność od dostępności funduszy przypadających do wypłaty przez Komisję Europejską. Instytucja Zarządzająca będzie dokonywać płatności w EUR.
 5. Koszty rzeczywiste poniesione w innych walutach będą przeliczane na EUR zgodnie z kursem wymiany, publikowanym w InforEuro dla miesiąca, w którym takie płatności zostały dokonane. Ryzyko kursów wymiany, wynikające z przewalutowania waluty krajowej na EUR oraz EUR na waluty krajowe będzie ponoszone przez każdego z Beneficjentów.
 6. Jeżeli wykonanie niniejszej Umowy jest obciążone istotnymi błędami lub nieprawidłowościami lub oszustwem lub korupcją, zawinionymi przez Beneficjenta Wiodącego lub Beneficjenta, to Instytucja Zarządzająca może odmówić dokonania płatności lub może odzyskać kwoty już zapłacone proporcjonalnie do wagi takich błędów, nieprawidłowości lub oszustwa. Instytucja Zarządzająca może także zawiesić płatności w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia błędów, nieprawidłowości lub oszustwa popełnionych przez Beneficjenta Wiodącego lub Beneficjenta w toku realizacji innej umowy, finansowanej z budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub EDF, które mogą wywierać wpływ na realizację niniejszej Umowy. Zawieszenie staje się skuteczne w momencie wysłania powiadomienia przez Instytucję Zarządzającą.
 7. Jeżeli podczas weryfikacji raportów stwierdzone zostanie naruszenie przepisów krajowych lub UE, lub jeżeli zasad realizacji projektu określonych w aktualnej wersji Podręcznika Programu (w szczególności w odniesieniu do zamówień publicznych czy potrzeby ochrony zasady konkurencji), to odpowiednie koszty mogą zostać uznane za niekwalifikowalne w całości lub w części i mogą zostać pomniejszone w raporcie. Powyższe postanowienie ma zastosowanie także do kosztów poniesionych przed podpisaniem niniejszej Umowy. Kwotę kosztów niekwalifikowalnych, związanych z zamówieniami publicznymi lub ochroną zasady konkurencji należy obliczyć zgodnie z krajowymi przepisami prawa lub zasadami. Jeżeli w danym kraju nie istnieją takie przepisy prawa ani zasady, to kwotę kosztów niekwalifikowanych należy określić na podstawie aktualnego dokumentu dotyczącego korekt finansowych, wystawionego przez Wspólny Sekretariat Techniczny/Instytucję Zarządzającą i Komisję Europejską.

§ 17

ODWOŁANIA

1. Beneficjent Wiodący jest uprawniony do odwołania od wyników pracy audytorów zgodnie z przepisami prawa krajowego i aktualną wersją Podręcznika Programu. Beneficjent Wiodący składa odwołanie od wyników pracy audytora do Wspólnego Sekretariatu Technicznego.

2. Beneficjent Wiodący jest uprawniony do składania do Instytucji Zarządzającej odwołań od decyzji Wspólnego Sekretariatu Technicznego (Wspólny Sekretariat Techniczny - Instytucja Pośrednicząca) lub Instytucji Zarządzającej w sprawach skutkujących wypowiedzeniem Umowy, obniżeniem poziomu współfinansowania lub koniecznością zwrotu funduszy zapłaconych przez Instytucję Zarządzającą na mocy postanowień Umowy.
3. Odwołania przywołane w pkt. 1 i 2 są składane przez Beneficjenta Wiodącego do właściwej instytucji na piśmie w terminie 14 dni kalendarzowych od otrzymania danej decyzji przez Beneficjenta Wiodącego.
4. Odwołania składane po terminie określonym w pkt. 3 nie będą rozpatrywane. Informacje na temat nierozpatrzenia odwołania są przesyłane do Beneficjenta Wiodącego w terminie 7 dni kalendarzowych od daty otrzymania odwołania przez właściwą instytucję.
5. Odwołania mogą zostać wycofane w dowolnym czasie przez Beneficjenta Wiodącego. Wycofane odwołania nie będą rozpatrywane.
6. Odwołania złożone w terminie określonym w pkt. 3 są rozpatrywane najpóźniej w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia następującego po dacie otrzymania odwołania przez właściwą instytucję.
7. W toku rozpatrywania odwołania Wspólny Sekretariat Techniczny lub Instytucja Zarządzająca mogą przeprowadzić dodatkowe procedury lub żądać dodatkowych dokumentów czy objaśnień, co automatycznie zawiesza bieg terminów, określonych postanowieniami pkt. 4. Po przeprowadzeniu dodatkowych procedur czy czynności terminy biegną od początku.
8. Wspólny Sekretariat Techniczny lub Instytucja Zarządzająca informują Beneficjenta Wiodącego o wynikach rozpatrzenia odwołania z podaniem uzasadnienia przyjętej decyzji. Decyzja Instytucji Zarządzającej jest ostateczna.

§ 18.

WYPOWIEDZENIE UMOWY

1. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna, że Umowa nie może być dalej skutecznie lub prawidłowo realizowana, to Strona taka przeprowadzi konsultacje z drugą Stroną. W sytuacji braku zgody co do rozwiązania, każda ze Stron może wypowiedzieć Umowę przez doręczenie powiadomienia o wypowiedzeniu z dwumiesięcznym okresem wypowiedzenia, bez obowiązku zapłaty odszkodowania.
2. Instytucja Zarządzająca może wypowiedzieć Umowę z 7-dniowym okresem wypowiedzenia i bez zapłaty odszkodowania jakiegokolwiek rodzaju:
 - 1) jeżeli Beneficjent Wiodący nie spełni bez uzasadnienia któregokolwiek ze spoczywających na nim obowiązków i po otrzymaniu wezwania na piśmie do spełnienia takich obowiązków nadal ich nie spełni lub nie dostarczy zadowalającego uzasadnienia w terminie 30 dni od daty wysłania takiego pisma;
 - 2) jeżeli Beneficjent Wiodący i Beneficjenci nie zrealizowali Projektu w planowanym okresie wdrażania, wskazanym w § 4 Umowy;
 - 3) jeżeli Beneficjent Wiodący jest w stanie upadłości lub likwidacji, jeżeli jego działalność jest realizowana pod zarządem sądowym, przystąpił do ugody ze swoimi wierzycielami, zawiesił działalność gospodarczą, jest przedmiotem postępowania w takich sprawach lub znalazł się w jakiegokolwiek analogicznej sytuacji, wynikającej z podobnej procedury, przewidzianej przepisami lub regulacjami prawa krajowego;

- 4) jeżeli Instytucja Zarządzająca posiada dowody poważnego naruszenia obowiązku starannego działania przez Beneficjenta Wiodącego lub przez wszelkie powiązane z nim podmioty lub osoby, przy czym powyższe ma także zastosowanie do Beneficjentów i przedstawicieli Beneficjenta Wiodącego;
- 5) jeżeli Instytucja Zarządzająca wejdzie w posiadanie dowodów popełnienia przez Beneficjenta Wiodącego lub wszelkie powiązane z nim podmioty lub osoby oszustwa, korupcji, udziału w organizacjach przestępczych czy wszelkich innych czynów zabronionych skutkujących uszczerbkiem dla interesów finansowych Unii Europejskiej, przy czym powyższe dotyczy także Beneficjentów i przedstawicieli Beneficjenta Wiodącego;
- 6) jeżeli Beneficjent Wiodący zmieni stan prawny, z wyjątkiem gdy sporządzony zostanie aneks stwierdzający taki fakt;
- 7) jeżeli Beneficjent Wiodący nie spełni postanowień § 7, 8 oraz 13;
- 8) jeżeli Beneficjent Wiodący złoży nieprawdziwe lub niekompletne oświadczenia w celu uzyskania dofinansowania przewidzianego postanowieniami Umowy lub złoży raporty, które nie odzwierciedlają rzeczywistości;
- 9) jeżeli Beneficjent Wiodący nie spełni swoich zobowiązań dotyczących płatności składek na ubezpieczenie społeczne lub płatności podatków zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym jest zarejestrowany;
- 10) jeżeli Instytucja Zarządzająca wejdzie w posiadanie dowodów popełnienia przez Beneficjenta Wiodącego lub wszelkie powiązane z nim podmioty lub osoby istotnych błędów, nieprawidłowości lub oszustwa w toku procedury zamówień publicznych lub wykorzystania dofinansowania, przy czym powyższe dotyczy także Beneficjentów i przedstawicieli Beneficjenta Wiodącego;

W wypadkach przywołanych w ppkt. 4), 5) i 10) powyżej termin „wszelkie osoby powiązane” oznacza wszelkie osoby fizyczne, uprawnione do reprezentowania, podejmowania decyzji czy kontroli w odniesieniu do Beneficjenta Wiodącego. Termin „wszelkie podmioty powiązane” oznacza w szczególności wszelkie podmioty, które spełniają kryteria określone w art. 1 Siódmej dyrektywy Rady z dnia 13 czerwca 1983 roku nr 83/349/EWG.

3. Beneficjent Wiodący, który złożył fałszywe deklaracje, popełnił istotne błędy lub nieprawidłowości lub oszustwa, lub dokonał istotnego naruszenia swoich obowiązków przewidzianych postanowieniami Umowy może zostać wykluczony ze wszystkich kontraktów finansowanych przez Instytucję Zarządzającą na okres do pięciu lat od daty stwierdzenia takiego naruszenia, na mocy potwierdzenia w wyniku przeprowadzenia procedury spornej z Beneficjentem Wiodącym. Okres ten może zostać przedłużony do 10 lat w przypadku powtórnego popełnienia takiego przestępstwa w okresie 5 lat od daty przywołanej powyżej.
4. W przypadku wypowiedzenia Umowy przez Instytucję Zarządzającą w przypadkach określonych postanowieniami § 15 Instytucja Zarządzająca może wnioskować o pełny lub częściowy zwrot kwot już wypłaconych w ramach dofinansowania, proporcjonalnie do ciężaru nieprawidłowości i po umożliwieniu Beneficjentowi Wiodącemu przedstawienia jego własnych spostrzeżeń.
5. W przypadku wypowiedzenia Umowy przez Instytucję Zarządzającą w związku z postanowieniami pkt 2, Instytucja Zarządzająca zwiększy kwoty przypadające do zapłaty na jej rzecz przez dodatnie odsetek wyliczonych według stawek określonych w § 19 pkt 4 niniejszej Umowy. Odsetki są naliczane za czas, jaki upłynął od daty faktycznej wpłaty funduszy przez Instytucję Zarządzającą na rachunek bankowy Beneficjenta Wiodącego do daty wypowiedzenia Umowy.

6. Przed lub zamiast wypowiedzenia Umowy zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu Instytucja Zarządzająca może bez uprzedniego powiadomienia zawiesić płatności w ramach podejmowanych środków zaradczych.
7. Ponadto, w przypadku braku realizacji, niewłaściwej realizacji, częściowej realizacji lub opóźnień w realizacji projektu, Instytucja Zarządzająca może bez uszczerbku dla przysługującego jej prawa wypowiedzenia Umowy zgodnie z pkt. 1 i 2 powyżej i działając na mocy właściwie uzasadnionej decyzji pomniejszyć uprzednio przyznane dofinansowanie zgodnie z faktyczną realizacją Projektu, zgodnie z warunkami określonymi postanowieniami niniejszej Umowy.

§ 19.

ZWROT FUNDUSZY

1. Jeżeli procedura zamówień publicznych lub wykonanie niniejszej Umowy są obciążone nieprawidłowościami lub oszustwem zawinionym przez Beneficjenta Wiodącego lub w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów prawa krajowego lub UE lub zasad realizacji Projektu, Instytucja Zarządzająca otrzyma zwrot kwot już zapłaconych w wysokości proporcjonalnej do wagi takich błędów, nieprawidłowości lub oszustw. Powyższe ma również zastosowanie do kosztów poniesionych przed podpisaniem niniejszej Umowy.
2. Instytucja Zarządzająca dokona korekt finansowych, wymaganych w odniesieniu do indywidualnych lub systemowych nieprawidłowości stwierdzonych w Projekcie lub w Programie. Korekty finansowe będą skutkować wycofaniem w całości lub w części współfinansowania Projektu przez Unię. Instytucja Zarządzająca uwzględni charakter i ciężar nieprawidłowości oraz poniesione straty finansowe i zastosuje proporcjonalną korektę finansową.

Wycofane współfinansowanie nie może być ponownie wykorzystane w Projekcie, który był przedmiotem korekty finansowej, a w sytuacji, gdy korekta finansowa została wprowadzona na skutek systemowej nieprawidłowości - w jakimkolwiek Projekcie, w którym wystąpiła taka nieprawidłowość systemowa.

3. W przypadku gdy nadal istnieje możliwość potrącenia nienależnie wypłaconych kwot niekwalifikowalnych stwierdzonych w już zatwierdzonych raportach okresowych lub w raporcie końcowym, Wspólny Sekretariat Techniczny lub Instytucja Zarządzająca potrąca kwoty nienależnie wypłacone od następnej zaliczki/płatności końcowej. Wspólny Sekretariat Techniczny informuje Beneficjenta Wiodącego na piśmie o redukcji płatności oraz o kosztach niekwalifikowalnych.
4. W przypadku, gdy potrącenie nienależnie zapłaconej kwoty od następnej płatności nie jest możliwe (np. kwota przypadająca do zwrotu jest większa od kwoty następnej zaliczki itp.), a Nota o Nieprawidłowości już została wystawiona przez audytora, Wspólny Sekretariat Techniczny lub Instytucję Zarządzającą, Instytucja Zarządzająca podejmuje decyzję o wystawieniu żądania zwrotu skierowanego do Beneficjenta Wiodącego.
5. W przypadku stwierdzenia kosztu niekwalifikowalnego po dokonaniu płatności końcowej Projektu, Instytucja Zarządzająca wystawia żądanie zwrotu skierowane do Beneficjenta Wiodącego w celu odzyskania nienależnie wypłaconej kwoty/wypłaconych kwot. Beneficjent Wiodący niniejszym zobowiązuje się do dokonania zwrotu wszelkich kwot przekraczających kwotę końcową na rzecz Instytucji Zarządzającej, zgodnie z postanowieniami pkt. 1 niniejszego artykułu, w terminie **45 dni** od otrzymania żądania zwrotu sporządzonego na piśmie, w którym Instytucja Zarządzająca żąda zwrotu kwoty od Beneficjenta Wiodącego. W uzasadnionych wypadkach Instytucja Zarządzająca może przesunąć termin zwrotu.

6. Jeżeli Beneficjent Wiodący nie dokona zwrotu takich kwot w terminie określonym przez Instytucję Zarządzającą, to Instytucja Zarządzająca powiększy kwoty przypadające do zapłaty przez dodanie do nich odsetek zgodnie ze stopą odsetkową stosowaną przez Europejski Bank Centralny w odniesieniu do swoich głównych transakcji refinansowania w EUR, publikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, Seria C, dla płatności dokonywanych w EUR, w pierwszym dniu miesiąca, w którym taki termin wygaś plus trzy i pół punktu procentowego. Oprocentowanie zostaje naliczone za okres, jaki upłynął od terminu płatności określonego przez Instytucję Zarządzającą do daty faktycznego dokonania płatności.
7. W przypadku, gdy podatek od towarów i usług VAT zapłacony w ramach Projektu może zostać odzyskany, dany Beneficjent zwróci uprzednio zadeklarowaną kwotę VAT.
8. Kwoty przypadające do zwrotu na rzecz Instytucji Zarządzającej mogą być odliczone od kwot wszelkiego rodzaju, przypadających do zapłaty na rzecz Beneficjenta Wiodącego.
9. Opłaty bankowe przypadające do zapłaty z tytułu zwrotu kwot należnych Instytucji Zarządzającej zostaną pokryte w całości przez Beneficjenta Wiodącego.
10. W przypadku wypowiedzenia Umowy z jakiegokolwiek przyczyny gwarancja zabezpieczająca zaliczkę może zostać uruchomiona w celu spłaty przez Beneficjenta Wiodącego salda wynikającego z zaliczki lub płatności okresowej. Gwarant nie opóźni płatności z takiej gwarancji ani nie wysunie jakichkolwiek zastrzeżeń w tej sprawie.
11. Beneficjent Wiodący ustanowi w Umowie Partnerskiej procedurę zwrotu przez Beneficjentów kwot nienależnie im wypłaconych. Jeżeli Beneficjent Wiodący nie zapewni zwrotu kwot przez danego Beneficjenta, to Beneficjent Wiodący niezwłocznie powiadomi Instytucję Zarządzającą o tym fakcie. Instytucja Zarządzająca oficjalnie powiadomi danego Beneficjenta o konieczności dokonania zwrotu na rzecz Beneficjenta Wiodącego. Jeżeli dany Beneficjent nie dokona zwrotu, to Instytucja Zarządzająca zwróci się do państwa uczestniczącego w którym dany Beneficjent posiada siedzibę z wnioskiem o zwrot kwot nienależnie wypłaconych zgodnie z postanowieniami art. 74(2) do (5) IR.
12. W przypadku zwrotu związanego z roszczeniem w stosunku do Beneficjenta posiadającego siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli Instytucja Zarządzająca nie jest w stanie odzyskać długu, Państwo Członkowskie spłaci kwotę przypadającą do zapłaty i zwróci się o jej zwrot do Beneficjenta. Jeżeli zwrot dotyczy roszczenia w stosunku do Beneficjenta posiadającego siedzibę w Republice Białorusi lub Ukrainie, a Instytucja Zarządzająca nie jest w stanie odzyskać długu, to poziom odpowiedzialności właściwego państwa partnerskiego CBC, w którym Beneficjent posiada siedzibę, będzie taki, jak określono we właściwych umowach finansowania, zawartych pomiędzy Komisją Europejską a takim państwem, zgodnie z postanowieniami art. 8 i 9 IR.
13. Komisja Europejska może w każdym czasie przejąć zadanie windykacji kwot bezpośrednio od Beneficjenta lub od danego państwa.

§ 20

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

1. O ile Instytucja Zarządzająca nie zażąda inaczej, wszelkie ogłoszenia lub publikacje w ramach Projektu, a także działania takie jak konferencje lub seminaria oraz wszystkie inne działania informacyjne i promocyjne podejmowane w ramach Projektu należy wykonywać zgodnie z wymogami określonymi w Podręczniku Programu.
2. W szczególności Beneficjent Wiodący będzie powoływać się na Projekt oraz współfinansowanie Unii Europejskiej w informacjach przekazywanych beneficjentom końcowym Projektu, w jego raportach oraz we wszelkich kontaktach ze środkami

masowego przekazu. Logo Programu oraz flaga UE muszą być przez niego eksponowane zawsze, gdy jest to właściwe.

3. Wszelkie ogłoszenia lub publikacje dotyczące Projektu dokonywane przez Beneficjenta Wiodącego lub któregośkolwiek z Beneficjentów, w tym przekazywane na konferencjach lub seminariach, muszą uwzględniać informację o współfinansowaniu Projektu przez UE. Wszelkie publikacje przez Beneficjenta Wiodącego i Beneficjentów, w jakiegokolwiek postaci i w jakimkolwiek środku przekazu, w tym w internecie, muszą zawierać następujące oświadczenie: „Niniejszy dokument został opracowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej **w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020**. Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu ponosi <nazwa Beneficjenta Wiodącego/nazwa Beneficjenta> i w żadnym wypadku nie może on być uważany za odzwierciedlający oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.”
4. Beneficjent Wiodący niniejszym upoważnia Instytucję Zarządzającą, Wspólny Sekretariat Techniczny oraz Komisję Europejską do publikowania we wszelkich środkach przekazu i w dowolny sposób następujących informacji:
 - a) nazwa Beneficjenta Wiodącego i Beneficjentów
 - b) dane do kontaktu z przedstawicielami Projektu
 - c) tytuł Projektu
 - d) streszczenie działań Projektu
 - e) cele Projektu
 - f) daty rozpoczęcia i zakończenia Projektu
 - g) kwota dofinansowania oraz łączny koszt kwalifikowalny Projektu
 - h) lokalizacja geograficzna realizacji Projektu
 - i) wyciągi z raportów okresowych i raportu końcowego
5. Beneficjent Wiodący zapewni co kwartał (począwszy od daty podpisania Umowy Grantowej) przedłożenie informacji graficznych i pisemnych na temat postępów w realizacji Projektu Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu w imieniu własnym i pozostałych Beneficjentów.
6. Beneficjent Wiodący przedłoży Instytucji Zarządzającej, poprzez Wspólny Sekretariat Techniczny, wszelką dokumentację audiowizualną z realizacji Projektu i udzieli swoją zgodę na wykorzystanie takiej dokumentacji przez Instytucję Zarządzającą lub przez Wspólny Sekretariat Techniczny.
7. Beneficjent Wiodący niniejszym wyraża zgodę na publikację przez Instytucję Zarządzającą oraz wszelkie instytucje wyznaczone przez Instytucję Zarządzającą dokumentacji audiowizualnej z realizacji Projektu w dowolnej formie i w dowolnych środkach przekazu.

§ 22

PRAWO UMOWY I ROZSTRZYGANIE SPORÓW

1. Niniejsza Umowa podlega prawu Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Strony podejmą działania w celu polubownego rozstrzygnięcia wszelkich sporów pomiędzy Stronami w okresie wykonywania niniejszej Umowy. W przypadku niemożności polubownego rozstrzygnięcia, na mocy porozumienia pomiędzy Stronami spór może zostać przedłożony Komisji Europejskiej do rozstrzygnięcia. W przypadku niepowodzenia opisanych powyżej środków, każda ze Stron może przekazać spór do rozstrzygnięcia przez właściwe sądy Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 23

ADRESY DO KONTAKTÓW

1. Wszelka korespondencja dotycząca niniejszej Umowy musi być sporządzona na piśmie, w języku angielskim, z podaniem tytułu Projektu i będzie wysyłana na następujące adresy:

Do Instytucji Zarządzającej:

Ministerstwo Rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa, Rzeczpospolita Polska,

Do WSPÓLNEGO SEKRETARIATU TECHNICZNEGO:

Centrum Projektów Europejskich
ul. Domaniewska 39a
02-672 Warszawa, Rzeczpospolita Polska,

Do Beneficjenta Wiodącego:

<adres do korespondencji Beneficjenta Wiodącego>

§ 24

ZAŁĄCZNIKI

Następujące dokumenty zostają załączone do niniejszej Umowy i stanowią jej integralną część:

- Załącznik I: Pełnomocnictwo dla przedstawiciela Instytucji Zarządzającej
- Załącznik II: Pełnomocnictwo dla przedstawiciela Beneficjenta Wiodącego (Formularz dla Podmiotów Prawnych)
- Załącznik III: Opis Projektu
- Załącznik IV: Budżet Projektu
- Załącznik V: Formularz Identyfikacji Finansowej

Sporządzono w języku angielskim w trzech oryginalnych egzemplarzach, dwa oryginalne egzemplarze dla Instytucji Zarządzającej i jeden oryginalny egzemplarz dla Beneficjenta Wiodącego.

Beneficjent Wiodący

Imię i nazwisko

Stanowisko

Podpis

Data

Instytucja Zarządzająca

Imię i nazwisko

Stanowisko

Podpis

Data